

stad &
esch &
jaarverslag

Jaarverslag 2018

7. Continuïteitsparagraaf

De Continuïteitsparagraaf is bedoeld om in het jaarverslag niet alleen te rapporteren over het handelen in het verleden, maar ook aandacht te besteden aan de continuïteit van de instelling in de toekomst.

7.1

7.1.1. *Personele bezetting en leerlingenaantallen*

	2018	2019	2020	2021
Personele bezetting in FTE:				
· Directie (inclusief DSL)	7,2	7,2	7,2	7,2
· Onderwijzend Personeel	146,17	147	143	138
· Overige medewerkers (47 zonder lesgevende taak)	63,77	64	63	62
Leerlingen aantallen	2.239	2259	2190	2111

Het aantal leerlingen op 1 oktober 2018 bedraagt 2.259 leerlingen. Op basis van de opgestelde leerlingenprognose is sprake van een te verwachten daling van het leerlingenaantal naar 2.111 in 2021. In deze nieuwe leerlingenprognose zien we vanaf 2019 een daling van het leerlingenaantal. Door de fluctuatie van het aantal leerlingen zal het aantal personeelsleden eveneens aan schommelingen onderhevig zijn.

De personele formatie is gebaseerd op de leerlingenprognose, het strategisch beleidsplan, de afspraken vanuit het sectorakkoord en het optimaliseren van de automatisering in de administratieve processen (workflow).

7.1.2 *Meerjarenbegroting (volgens vastgestelde begroting 2019)*

Deze opstelling komt overeen met de Meerjarenbegroting 2020-2024 en de jaarrekening 2018. De volgende (hoofd)uitgangspunten zijn toegepast:

- De basis voor de meerjarenbegroting 2020-2024 is de begroting over het jaar 2019 en het strategisch beleidsplan 2016-2021.
- Het aantal leerlingen op 1 oktober 2018 bedraagt 2259, hiermee is gerekend in de begroting over het jaar 2019. In de meerjarenbegroting is gerekend met de volgende leerlingenprognose Stad & Esch 2019-2028:
 - 2019 = 2259
 - 2020 = 2190
 - 2021 = 2111
 - 2022 = 2066
 - 2023 = 2038
 - 2024 = 2009

De onderstaande intensiveringen t.o.v. de begroting 2019 (x € 1.000) zijn meegenomen en verwerkt.

<i>omschrijving</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>	<i>2023</i>	<i>2024</i>
Ambities SBP ²	100	100	100	100	100

De (vaste) kosten zijn kritisch beoordeeld en eventueel op basis van leerlingenaantallen aangepast.

De personele bekostiging is verhoogd n.a.v. de laatste gegevens van DUO. (november 2018)

De materiële bekostiging is verhoogd n.a.v. de laatste gegevens van DUO.

Bij de bekostiging is gerekend met t-1 met het aantal leerlingen op 1 oktober.

² Strategisch beleidsplan 2016-2020.

Bij de Investerings is vanaf 2020 gerekend met € 350.000 p.j. en een afschrijving van € 520.000 per jaar.

De loonkosten zijn vastgesteld naar rato van het aantal leerlingen.

Vanaf 2020 zijn er taakstellingen in de MJB opgenomen om leerlingenkrimp op te vangen. Deze zijn vooralsnog geheel opgenomen onder de personele lasten.

In de loonkosten is jaarlijks rekening gehouden met aanpassingen in de schaal (periodiek) per 1 augustus ter hoogte van € 60.000.

In de personele bekostiging is het uitgangspunt gehanteerd dat de medewerkers uit dienst met bapo-rechten (o.a. pensioen) vervangen worden door het aantal fte's exclusief bapo te hanteren, of eventueel niet vervangen worden (-€ 150.000 vanaf 2020).

Intensiveringen in relatie tot het strategisch beleidsplan 2016-2021

Binnen het strategisch beleidsplan 2016-2021 worden vanuit de missie, visie en identiteit van Stad & Esch een achttal ambities beschreven en uitgewerkt in strategische doelen en verwachte opbrengsten.

Samengevat luiden deze als volgt:

Ambitie 1 – Over kwaliteit en continue verbeteren.

Ambitie 2 – Uitdagend onderwijs voor elke leerling.

Ambitie 3 – Eigentijds onderwijs met moderne voorzieningen.

Ambitie 4 – De brede vorming van onze leerlingen.

Ambitie 5 – De verbinding met onze omgeving.

Ambitie 6 – Scholen als lerende organisaties.

Ambitie 7 – Toekomstbestendigheid organiseren, koppelen onderwijs- en personeelsontwikkeling.

Ambitie 8 – Nieuwe verhoudingen in verantwoording en toezicht.

Vanuit de extra middelen van de prestatiebox kunnen we hier structureel aandacht aan besteden:

Vanaf 2019 wordt structureel € 100.000 geïntensiveerd voor het verder versterken van de ondersteuning van de docenten bij het primaire proces. In 2016 en 2017 is gestart met deze ondersteuning middels onderwijsassistenten binnen alle deelscholen en professionele leermeenschappen (PLG's).

7.1.3. Toelichting Eigen Vermogen

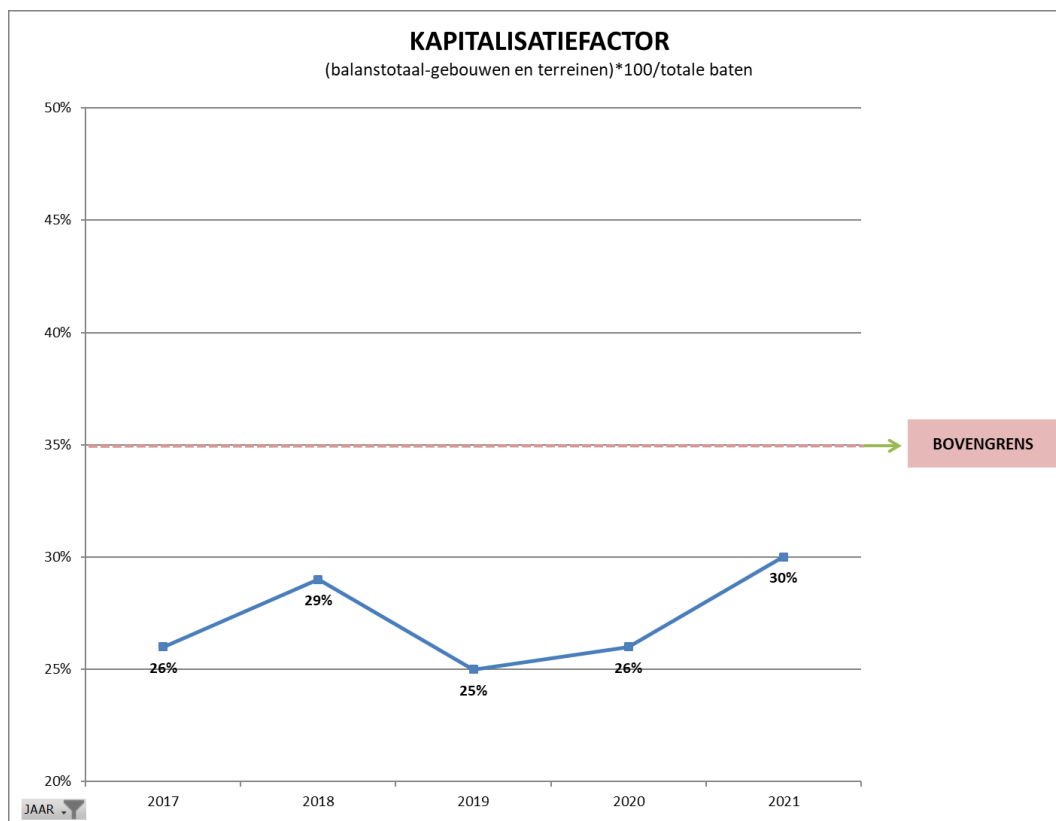
Het Eigen Vermogen per 31 december 2018 ad. € 4.265.235 kan als volgt nader worden gespecificeerd:

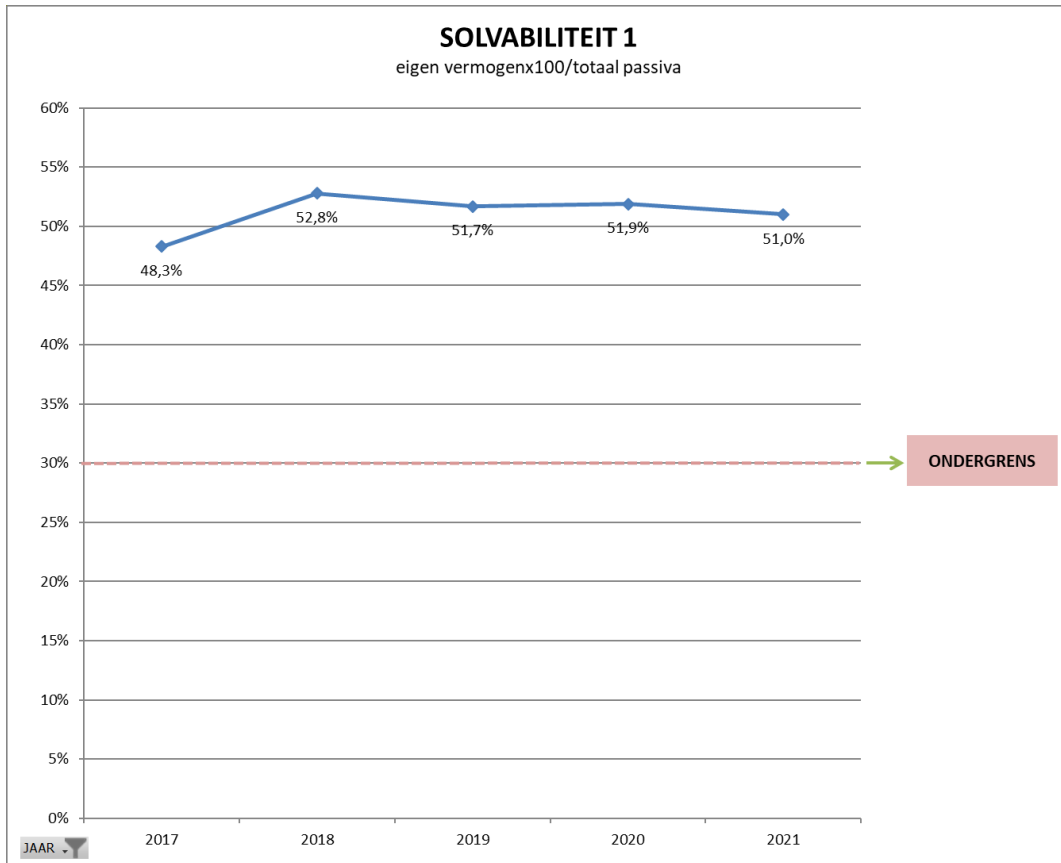
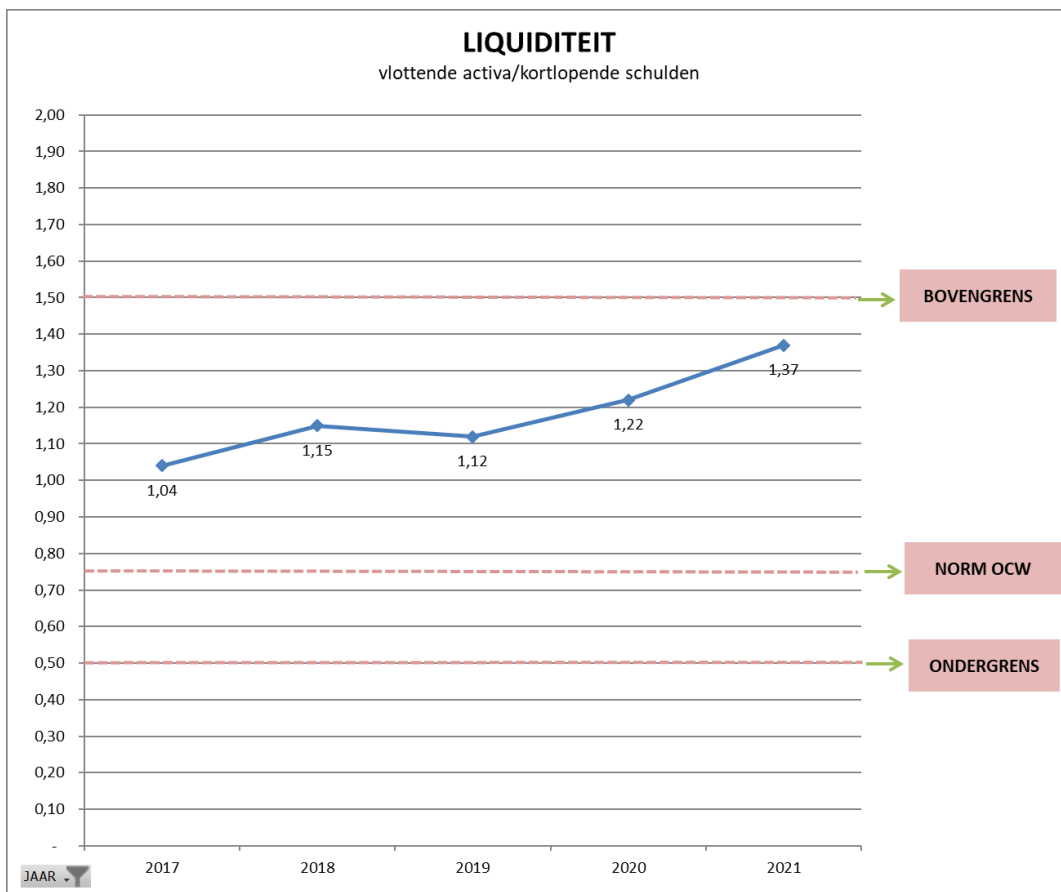
Algemene reserve	€ 1.437.197
Bestemmingsreserves publiek:	
Identiteit gebouwen	€ 399.078
Personeel ivm BAPO	€ 201.705
Ouderraad/schoolreizen	€ 31.034
Kosten Bestuurlijke fusie	€ 150.000
Personeel frictiefonds inzake krimp	€ 511.000
Materieel frictiefonds inzake krimp	€ 100.000
Onderwijstransities	€ 600.000
Bestemmingsreserve privaat:	
Algemene private reserve	€ 835.221
	€ 4.265.235

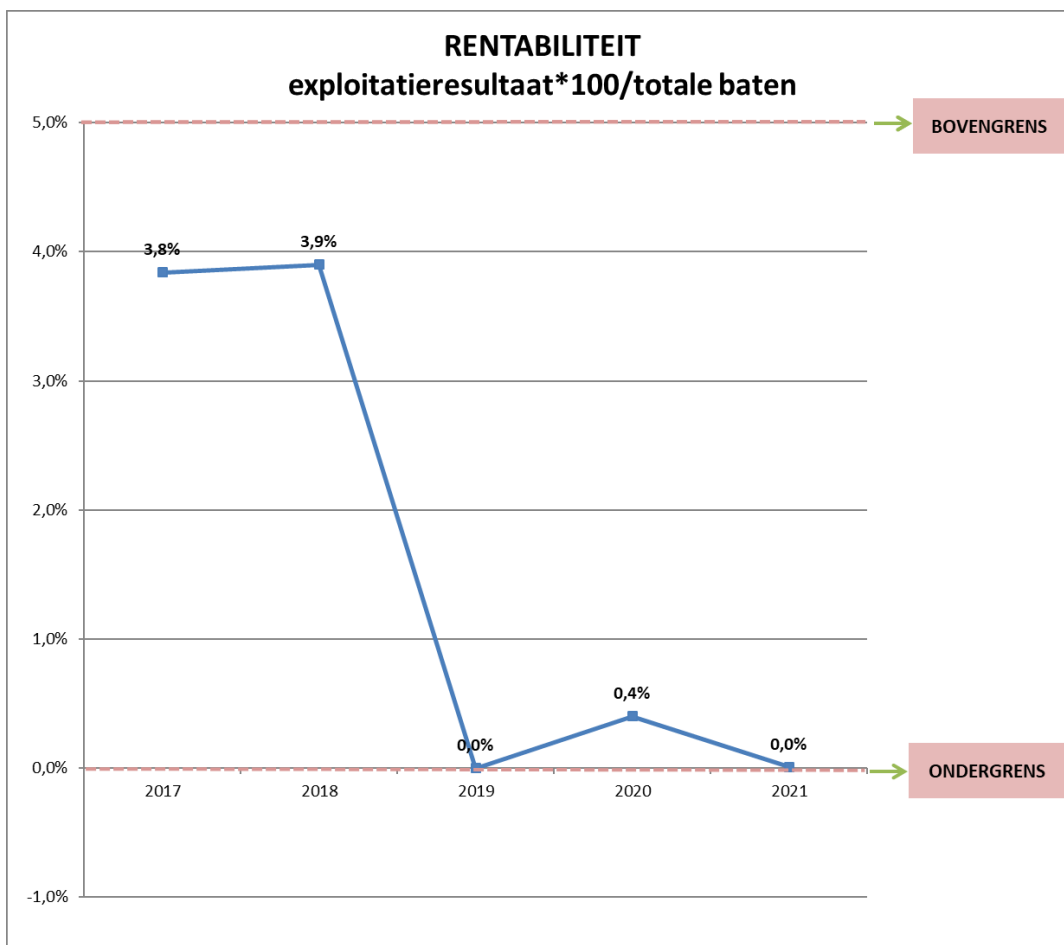
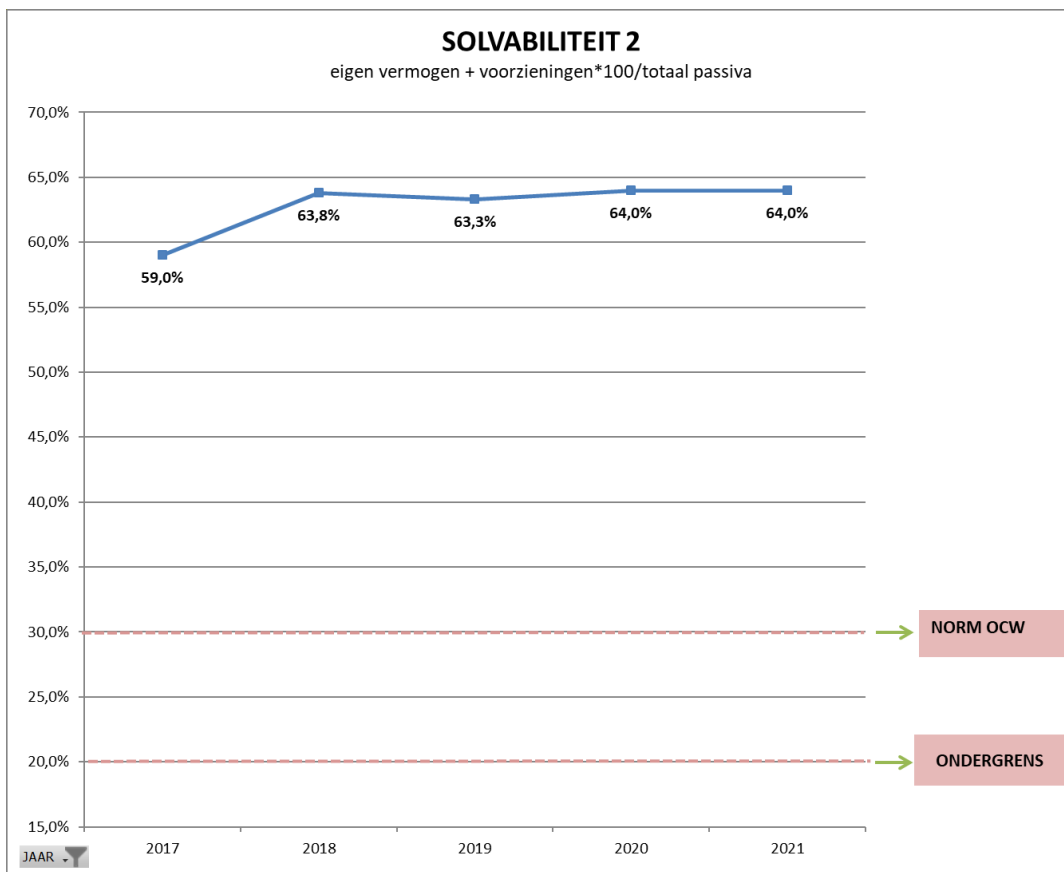
7.1.4. Toelichting financieringsstructuur

Vanaf 2014 wordt gebruik gemaakt van externe financiering. De financiering is gebruikt voor de aanschaf van activa voor de nieuwbouw op het Onderwijspark Ezinge en ten behoeve van een tijdelijke ondersteuning van de liquiditeitspositie. De financiering die aangevraagd is in 2014 bestaat uit een rekening courant krediet van € 500.000,- à 2,25% en een rentevastlening van € 500.000 à 2,95%. De looptijd van de financiering bedraagt 48 maanden, de lineaire aflossing is gestart einde 1e kwartaal 2015. Het rekening courant krediet wordt niet gebruikt. De rentevastlening wordt niet voortijdig ingelost vanwege een boeteclausule.

7.1.5 Kengetallen

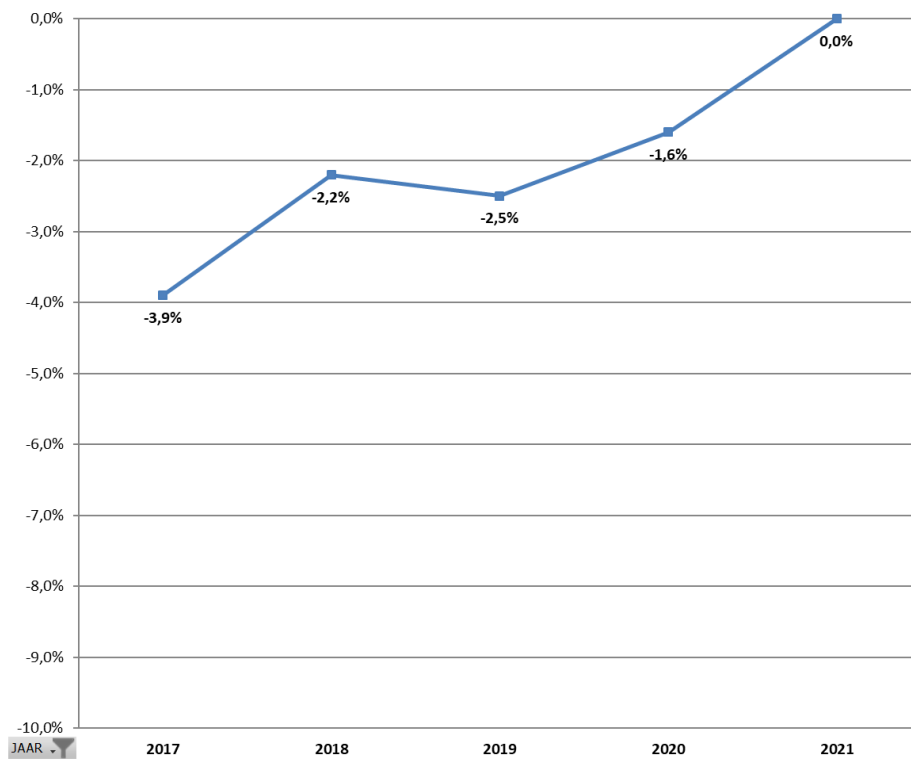

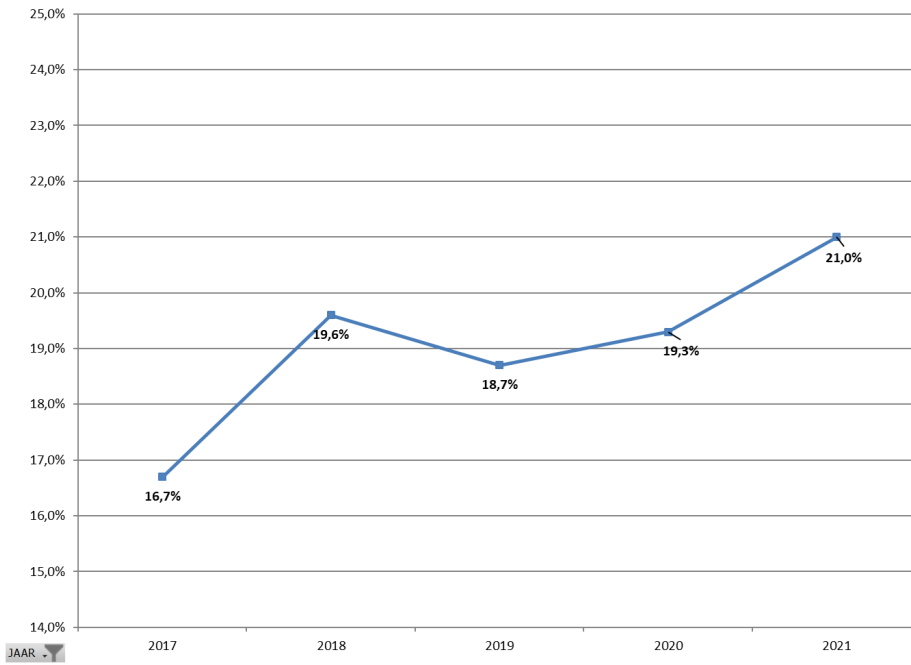
WEERSTANDSVERMOGEN 1

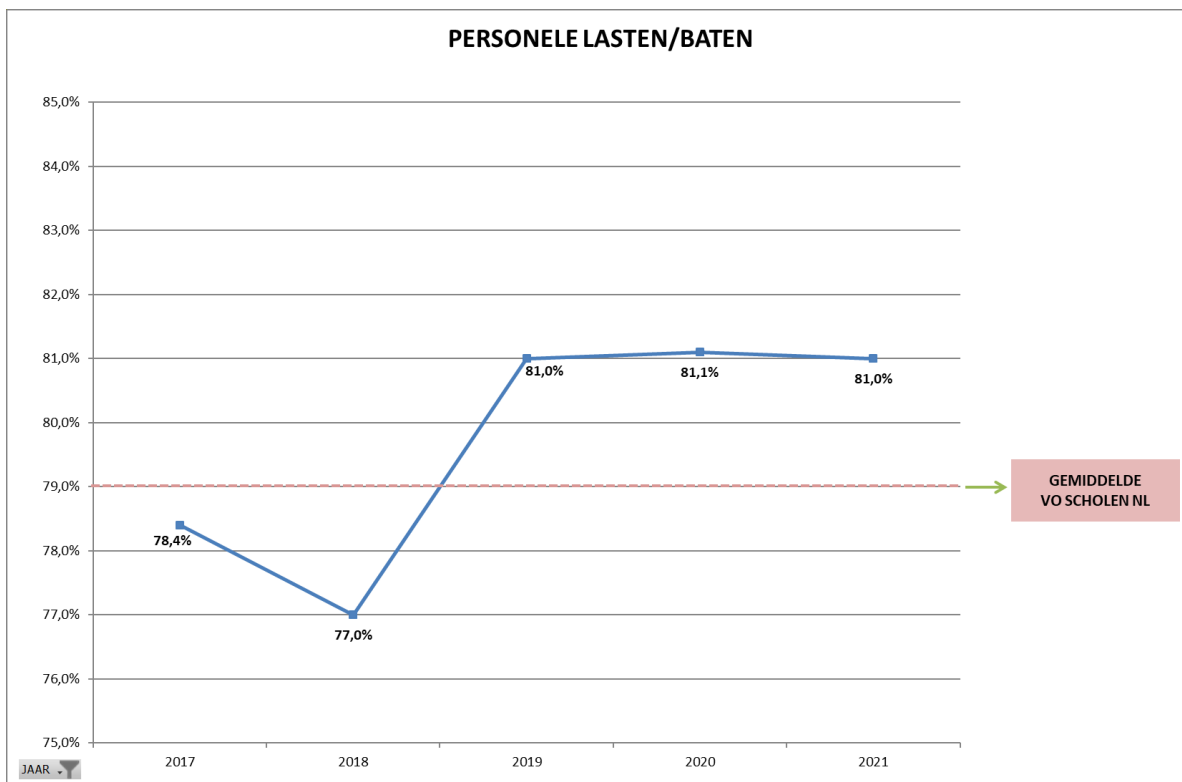
(eigen vermogen - MVA)*100/totale baten

WEERSTANDSVERMOGEN 2

eigen vermogen *100/totale baten

Bij liquiditeit gaat het erom of het bevoegd gezag in staat is om op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. Dit blijkt uit de verhouding tussen vlottende activa en de kortlopende schulden.

Bij de solvabiliteit gaat het erom in hoeverre het bevoegd gezag op lange termijn, ook in tijden van tegenspoed, aan haar verplichtingen kan voldoen. Dit blijkt uit de verhouding tussen eigen vermogen en het totaal van de passiva. Absolute normen voor solvabiliteit zijn moeilijk te geven. Beoordeling van het eigen vermogen kan niet los worden gezien van de beoordeling van de hoogte van de voorzieningen. Immers, wanneer die niet toereikend zijn om de toekomstige verplichtingen te dekken, zal aanvulling vanuit het eigen vermogen moeten plaatsvinden. Voor een gezonde financiële positie, is een ondergrens van 30% wenselijk.

De kapitalisatiefactor is een door de commissie Don geïntroduceerd kengetal. De kapitalisatiefactor wordt gehanteerd als kengetal om te signaleren of een onderwijsinstelling zijn kapitaal al dan niet efficiënt benut. Voor de berekening van de kapitalisatiefactor wordt het totaal vermogen verminderd met gebouwen en terreinen gedeeld door de totale baten. Als signaleringsgrens geldt hierbij een bovengrens van 35% voor grote schoolbesturen.

De kengetallen zijn in onderstaande tabel per jaar weergegeven waarbij rekening is gehouden met de externe financiering.

	2018	2019	2020	2021
Kengetallen balans:				
-Liquiditeit (Vlottende activa/Kortlopende schulden)	1,15	1,12	1,22	1,37
-Solvabiliteit (Eigen vermogen/totaal passiva)	52,8	51,7	51,9	51,0
-Kapitalisatiefactor (Totaal vermogen (activa)- gebouw & terrein /baten uit gewone bedrijfsvoering)	29	25	26	30

7.1.6. Toelichting huisvestingsbeleid

De huisvesting is geregeld door de gemeente Meppel respectievelijk de gemeente Westerveld. Vanaf augustus 2014 is de nieuwbouw op het Onderwijspark Ezinge betrokken. De locatie Diever is in de periode 2015-2016 gerenoveerd. Begin 2019 worden de nieuwe sporthal en het theater opgeleverd.

7.1.7. Toelichting mutaties van reserves, fondsen en voorzieningen

Het eigen vermogen is aangepast op basis van het exploitatieresultaat uit de jaarrekening 2018. In 2018 is conform de jaarrekening een bedrag van € 491.415 toegevoegd aan de bestemmingsreserve publiek en het restant € 360.143 toegevoegd aan de algemene reserve.

7.2 Overige rapportages

7.2.1 Management dashboards Qlikview en Libelle

Ten behoeve van de monitoring van onze kwaliteit en de financiële en personele processen is het door The Implementation Group (TIG) ten behoeve van het voortgezet onderwijs gebouwde data intelligence instrument (het dashboard Qlikview) ingevoerd. Het instrument levert dagelijks relevante sturingsinformatie op en wordt ontsloten via Magister. De App voor het digitaal bekwaamheidsdossier Kwaliteitscholen is aan het dashboard toegevoegd.

7.2.2 Treasury

Het treasurybeleid maakt deel uit van het financiële beleid van de bestuurder. Het treasurystatuut is in 2016 herijkt en vastgesteld in december 2016. In het treasurystatuut worden afspraken over onderwerpen als beheersing van rentekosten en -risico's, financierings- en beleggingsvraagstukken vastgelegd. Het statuut en ook de uitvoering van het treasurybeleid voldoen aan de kaders van het algemeen verbindend voorschrift, Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016, nr. WJZ/800938 (6670), houdende regels voor onderwijsinstellingen omtrent het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016) De algehele doelstelling voor de treasuryfunctie bij de Onderwijsgroep is dat deze de financiële continuïteit van de organisatie waarborgt. Dit wordt in de volgende doelstellingen en voorwaarden gesplitst:

- Liquiditeit op korte en lange termijn (minimaliseren liquiditeitsrisico)
- Lage financieringskosten (kostenminimalisatie)
- Liquideerbare en risicomijdende beleggingen (risico-minimalisatie)
- Kosteneffectief betalingsverkeer
- Rente-instrumenten
- Optimaliseren van rendement van de overtollige liquide middelen (rentemaximalisatie) en minimaliseren van het renterisico

Het uitzetten van alle voor de instelling overtollige liquide middelen geschiedt op basis van actuele prognose van de financieringsbehoefte en een actuele rentevisie

Om het opwaarts potentieel van de geldmarktrente zo optimaal mogelijk -via het snel switchen naar een hoger rentedragende uitzetting- te kunnen benutten, zijn de uitzettingen in de vorm van direct opeisbare tegoeden gerealiseerd. De uitzetting moet voldoen aan de eerder genoemde OCW-regeling 'Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016, nr. WJZ/800938 (6670)'. De ratingeisen voor de beleggings- en beleningsvormen waarbij de hoofdsom bij opname intact is, worden hierin geformuleerd in relatie met de looptijd van de uitzettingen. Voor de direct opvraagbare uitzetting geldt dat de betreffende bank voor zichzelf of voor de door hen uitgegeven waardepapieren dient te beschikken over minstens een single A-rating, afgeven door minstens twee van de drie ratingsbureau's Standard & Poor's, Moody's en Fitch. Daarmee wordt voldaan aan de minimumeisen die gesteld worden in de OCW-regeling. In het verslagjaar wordt gebruik gemaakt van externe financiering. De financiering bestaat uit een Rentevast lening van € 500.000 à 2,95%. De looptijd van de financiering bedraagt 48 maanden, de lineaire aflossing is gestart na het 1e kwartaal van 2015.

De laatste aflossing vindt derhalve plaats in het 1e kwartaal van 2019.

7.2.3. Treasury, specificatie van beleggingen/beleningen

Rentedragende beleggingen

Rentedragend depot Liquidity Management Account ING Bank N.V.

- saldo 31 december 2016 € 609.584,81
- saldo 31 december 2017 € 9.624,27
- saldo 31 december 2018 € 0,00
-

Rekening-courant

- saldo 31 december 2016 € 642.290,04
- saldo 31 december 2017 € 2.409.553,37
- saldo 31 december 2018 € 2.505.514,76

7.2.4. Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

De interne beheersing van de processen binnen de stichting is primair een verantwoordelijkheid van de bestuurder. Het totale stelsel van functiescheidingen, autorisaties en andere maatregelen en procedures, ondersteunt de bestuurder bij het beheersen van de processen. Naast de inbedding van interne beheersing vanuit de lijn, vindt monitoring van het niveau van interne beheersing en de naleving ervan vanuit de directie plaats vanuit de centrale ondersteuning onder meer door het uitvoeren van onderzoeken op de naleving van maatregelen en procedures. De directeur-bestuurder, ondersteund door de controller, bewaakt tevens de opvolging van de door de externe accountant en eventuele overige partijen gedane aanbevelingen op het gebied van interne beheersing. Verder worden per kwartaal financiële overzichten gemaakt met daarin de realisatie ten opzichte van de begroting en het voorgaande jaar. De overzichten worden besproken in de vergaderingen van het KMT en in de Raad van Toezicht (Auditcommissie).

- *Acties in 2018*

- Een beleidsrijkere meerjarenbegroting 2020-2024 is opgeleverd
- De liquiditeitsbegroting 2020-2024 is opgesteld, herijkt en vastgesteld
- Inkoop- en aanbestedingsbeleid herijkt. (vastgesteld januari 2017)
- De Auditcommissie is viermaal bijeen geweest o.a. over de thema's begroting, jaarrekening, rapportages en accountantsverslagen

- *Planning & Control cyclus*

Voor de zomervakantie is de P&C-cyclus klaar voor het volgende kalenderjaar. Hierin wordt in ieder geval vastgelegd: opleveren rapportages, liquiditeitsprognose, evaluatiemomenten budgethouders, besprekingen en opleveren begroting, en tussentijdse bekostigingscontrole. In de P&C-cyclus staan ook de overleggen gepland met die geledingen binnen de organisatie, welke voor het betreffende stuk van belang zijn (KMT, GMR, RvT, stafhoofden en deelschoolleiders).

- *Managementrapportages per kwartaal en maandelijks*

De Financiële en Personele managementrapportages werden per kwartaal aangeleverd aan de directeur-bestuurder, de directeur Onderwijs en Personeel en aansluitend aan de Raad van Toezicht (Auditcommissie). Dit overzicht wordt ook besproken in het MT-BV. In 2018 is er op regelmatige basis een concept maandrapportage doorgesproken met de directeur-bestuurder en aansluitend aangeboden aan het KMT. Hierdoor is er sneller stuurinformatie beschikbaar.

- *Liquiditeitsbegroting*

De controller heeft dagelijks zicht op de liquiditeit. Bij de managementrapportages wordt een bijgewerkt liquiditeitsoverzicht gepresenteerd met een analyse van het eventuele verschil.

- *Budgetbeheer*

Bij het opstellen van de nieuwe budgetten voor 2019 is er uitgebreid geëvalueerd en zijn er verbeteringen doorgevoerd op basis van de opgedane ervaringen in voorgaande jaren. Dit heeft o.a. geleid tot enkele overlegsessies, waarbij de nadruk gelegd werd op het kritisch op de hoogte blijven van het budget en uitvraag bij alle budgethouders over het te besteden budget (verhogen en verlagen is mogelijk: verklaren). Budgetoverzichten worden op aanvraag verstuurd naar de budgethouders en geëvalueerd. Minimaal 3x per jaar worden er gesprekken met de budgethouders gevoerd. (Uitreiken mandaatbrief, voor de zomervakantie en in september/oktober).

- *Begrotingsproces*

De opdracht vanuit de Raad van Toezicht was om vanaf 2017 een begroting te presenteren over 2018 met tegelijkertijd daaraan gekoppeld de MJB 2019 t/m 2023. Dit om de ingezette lijn in 2018 te kunnen vertalen naar de MJB. De realisatie moet aansluiten bij de begroting en mag niet significant negatief afwijken. Versterken van het Eigen Vermogen en de Bestemmingsreserves is prioriteit i.v.m. de verwachte krimp in onze regio. Dit proces is in 2018 gecontinueerd.

Het gehele begrotingsproces 2018-2019 is afgestemd met alle stakeholders. Het belang en de urgentie van de begroting 2018-2019 en de MJB 2020-2024 is nog duidelijker geworden binnen de gehele Onderwijsgroep, als gevolg van de uitgebreide informatie over de toekomstige krimp. Er heeft veelvuldig overleg plaatsgevonden met de belanghebbenden, waarbij de committering aan de begroting 2018-2019 zeer groot te noemen is. Dit heeft er uiteindelijk toe geleid dat de begrote kosten en de realisatie voortdurend naast elkaar werden gehouden en er overlegd en geanticipeerd wordt op die momenten dat de realisatie kan gaan afwijken van de begroting.

- *Optimaliseren en (verder) digitaliseren administratieve werkzaamheden*

Het streven is om uiteindelijk te komen tot een geheel gedigitaliseerde workflow. De algemene declaraties van medewerkers zijn het volgende speerpunt. Dit wordt naar verwachting medio 2019 afgerond.

- *Administratie in eigen beheer*

De administratieve werkzaamheden (invoeren, verwerken van gegevens) worden weer door onszelf uitgevoerd en waar mogelijk geautomatiseerd. Ook de rapportages, begroting en jaarrekening worden weer in eigen beheer opgesteld.

In 2018 zijn tevens de controles en aansluitingen betreffende de loonkosten verder geoptimaliseerd.

7.2.5. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

In het risicoprofiel zijn de volgende risico's onderkend en in kaart gebracht.

- *Risico's in relatie tot de flexibele schil*

Op 1 augustus 2017 bedroeg de flexibele schil 16,67 % zijnde 36,09 fte. Op 1 augustus 2018 is dit respectievelijk 16,84 % en 37,19 fte. De flexibele schil wordt voldoende geacht om fluctuaties in de leerlingenaantallen te kunnen opvangen.

- *Risico's in de categorie politiek/bekostiging*

- *Te nemen beheersmaatregelen*

- In het kader van verdere doelmatigheid in de bedrijfsvoering is in 2016 het principe van workflow ingevoerd en zijn verkennende gesprekken gevoerd in het kader van gedeelde dienstverlening voor de scholen horende bij de Van Reest tot Lindegroep. Ten aanzien van de (gevolgen van de) vereenvoudigde bekostiging is gesproken met de VO-raad en de Onderwijsraad.

-

- *Risicoweging en financiële impact*

- De kans dat het risico zich gaat voordoen is nog onvoldoende in te schatten en hangt af van de keuzes die gemaakt gaan worden in de nieuwe systematiek.

- Om de risico's die hiermee samenhangen voor de toekomst voldoende te kunnen afdekken, is het noodzakelijk de begroting hierop aan te passen. Voor een eventuele overgangsfase is een bedrag van € 200.000 nodig.

-

- *Risicobereidheid*

- Uiteindelijk zal Stad & Esch moeten anticiperen op de mogelijke gevolgen van de nieuwe bekostiging en deze dus moeten accepteren. Tot het moment van besluitvorming zal via de VO-raad worden gepoogd dit risico zoveel mogelijk te verminderen.

-

- **Status**

- Het invoeren van de workflow verloopt grotendeels volgens plan. De van Reest tot Lindegroep wordt in 2018 geformaliseerd via een samenwerkingsovereenkomst. De vereenvoudigde bekostiging blijft een punt van aandacht, met name in het licht van stapeling van effecten zoals: negatieve verevening passend onderwijs en de krimp.

-

- *Risico's in de categorie leerlingen*

- *Te nemen beheersmaatregelen*

- We willen ons onderwijs aanbieden binnen de kaders die de huidige capaciteit van de gebouwen ons biedt. In 2018 wordt duidelijk via welke visie de schoolbesturen in Meppel een gevarieerd vo-aanbod voor jongeren in Meppel e.o. gestalte wil geven. Binnen deze visie zal Stad & Esch via het verwezenlijken van de stip op de horizon aansprekend bij de huidige tijd passend voortgezet onderwijs willen bieden.

-

- *Risicoweging en financiële impact*

- De kans dat het risico zich gaat voordoen is onvermijdelijk. Door het zoeken van bestuurlijke samenwerking en door het uitgesproken profiel van Stad & Esch en de missie en visiedrevenheid kan de impact worden verkleind. Periodieke scenario ontwikkeling en het in kaart brengen van gewenste maatregelen is noodzakelijk. Om de risico's die hiermee samenhangen voldoende te kunnen afdekken, is een bedrag van € 300.000 nodig voor het creëren van een voorziening t.b.v. personele mobiliteit.

-

- *Risicobereidheid*

- Stad & Esch moet accepteren dat de leerling populatie afneemt in de periode 2019-2030, door bestuurlijke samenwerking en profilering wordt gepoogd het risico te verminderen.

-

- **Status**
- Door de bestuurlijke samenwerking met CSG Dingstede kunnen fluctuaties in leerlingaantallen bestuurlijk worden opgevangen. Het strategisch personeelsbeleid krijgt vorm via Qlikview, waardoor op basis van scenario's de ontwikkeling van het benodigde personeel in kaart kan worden gebracht.
-
-
- *Risico's in de categorie kwaliteit*
- *Te nemen beheersmaatregelen*
- De continue verbetering van onze kwaliteit vanuit een aanwezige kwaliteitscultuur staat centraal. Het kwaliteitsbeleidsplan is daarbij leidend. We maken daarbij gebruik van een systematische PDCA-cyclus die leidt tot kwaliteitsbeheersing, kwaliteitsborging en kwaliteitsverbetering. Het datateam en de taakhouders kwaliteit zorgen voor borging in de organisatie. Het plan van aanpak n.a.v. de zwakke beoordeling van de praktijkschool moet in 2018 tot een basisarrangement leiden.
-
- *Risicoweging en financiële impact*
- De kans dat het risico zich in de toekomst gaat voordoen is gemiddeld. Door jaarlijkse analyse van de opbrengsten wordt gestuurd op de indicatoren van de overheid. Boven-dien wordt via de modellen uit de stip op de horizon structureel gewerkt aan een cultuur van continue verbeteren. Om de risico's die hiermee samenhangen voldoende te kunnen afdekken, is een bedrag van € 100.000 nodig
-
- *Risicobereidheid*
- Alle modellen uit de stip op de horizon zijn gericht op het verminderen van het risico. Voor het overblijvend risico geldt accepteren.
-
- **Status**
- Er is goed zicht op de ontwikkeling van de kwaliteit van Stad & Esch. De ontwikkeling praktijkschool verloopt volgens plan en zal begin 2019 leiden tot een basisarrangement. Punt van zorg blijven de bovenbouwopbrengsten in Diever.
- *Risico's in de categorie onderwijs*
- *Te nemen beheersmaatregelen*
- In schooljaar 2018-2019 wordt in Diever het eerste transitieplan geïmplementeerd door de invoering van Kunskapsskolan. In 2018 zullen deelscholen hun transitieplannen verder ontwikkelen incl. invoeringsstrategieën.
-
- *Risicoweging en financiële impact*
- De kans dat het risico zich gaat voordoen is groot. Om de risico's die hiermee samenhangen voldoende te kunnen afdekken, is een bedrag van € 200.000 nodig.
-
- *Risicobereidheid*
- Stad & Esch wil via de beheersmaatregelen de risico's in deze categorie verminderen.
-
- **Status**
- De transitie is van start in Diever en de onderbouw van het Beroepencollege. Binnen alle andere teams is de transitie in ontwikkeling. Dit jaar is er rond de zomer extra aandacht geweest voor de PTA's en organisatie van de schoolexamens.
-
- *Risico's in de categorie personeel*
- *Te nemen beheersmaatregelen*
- De ontwikkeling van de professionele, visie gedreven organisatie borgen. De Stad & Esch Academie verder ontwikkelen en borgen.
-
-
- *Risicoweging en financiële impact*
- De kans dat het risico zich gaat voordoen en beheersmaatregelen actueel worden is gemiddeld, maar is de afgelopen jaren afgenomen. Om de risico's die hiermee samenhangen voldoende te kunnen afdekken, is een bedrag van € 200.000 nodig.
-
- *Risicobereidheid*
- Stad & Esch wil via de beheersmaatregelen de risico's in deze categorie verminderen.
-
- **Status**
- De Stad & Esch Academie is van start en ontwikkeld zich volgens plan: gecertificeerde trainers Covey en DISC. Training gecertificeerde competentiecoaches en de start van de leernetwerken.
-
-

- *Risico's in de categorie reputatie*
- *Te nemen beheersmaatregelen*
- Verder bouwen aan vertrouwen en sturen op resultaat. Het ontwikkelen van moderne betrokkenheid van ouders, leerlingen en stakeholders. Waarmaken van de ambities op het vlak van persoonlijk leiderschap.

- *Risicoweging en financiële impact*

- De kans dat het risico zich gaat voordoen en beheersmaatregelen actueel worden is gemiddeld, maar is de afgelopen jaren afgenomen.
- Om de risico's die hiermee samenhangen voldoende te kunnen afdekken, is een bedrag van € 100.000 nodig.

- *Risicobereidheid*

- Stad & Esch wil via de beheersmaatregelen de risico's in deze categorie verminderen.

- **Status**

- Ouder- en leerlingbetrokkenheid is dit jaar verder versterkt o.a. door de invoering van de leerlingarena's, de app Stad & Esch & ouders en experimenten met de zogenaamde driegesprekken.

- *Risico's in de categorie financiering*

- In het verslagjaar wordt gebruik gemaakt van externe financiering. De financiering bestaat uit een Rentevast lening van € 500.000 à 2,95%. De looptijd van de financiering bedraagt 48 maanden, de lineaire aflossing is gestart na het 1e kwartaal van 2015.
- De laatste aflossing vindt derhalve plaats in het 1e kwartaal van 2019.

- *Risico's in de categorie fraude*

- *Te nemen beheersmaatregelen*

Periodieke frauderisicoanalyse met een eventueel plan van aanpak.

Risicoweging en financiële impact

De kans dat het risico zich gaat voordoen is klein.

Om de risico's die hiermee samenhangen voldoende te kunnen afdekken, is een bedrag van € 50.000 nodig.

Risicobereidheid

Stad & Esch accepteert de risico's die resteren na periodieke frauderisicosanalyse.

Status

De fraudeanalyse is in 2018 tegen het licht gehouden en heeft niet geleid tot aanpassingen.

- *Risico's in de categorie continuïteit van de IT-omgeving*

- *Te nemen beheersmaatregelen*

- Vanuit de Van Reest tot Lindegroep is er onderzoek gedaan naar het Onderwijs- en ICT-landschap van de deelnemende scholen. Dit met het oog op de ontwikkeling van het gebruik van digitale middelen in het onderwijs en op ICT infrastructureel gebied. Het onderzoek heeft geleid tot een beschrijving van toekomstscenario's van waaruit gekozen is voor een gezamenlijke basis infrastructuur en werken in de cloud. Het plan van aanpak hiervoor is vastgesteld en wordt de komende jaren uitgevoerd.
- Om de effecten van bovengenoemde risico's te minimaliseren wordt een aanvullende cyberverzekering afgesloten en het plan van aanpak uitgevoerd.

- *Risicoweging*

- Door het kiezen voor een gezamenlijke basis infrastructuur en werken in de cloud wordt een belangrijk deel van het continuïteitsrisico afgedekt.
- Kosten: Om de risico's die hiermee samenhangen voldoende te kunnen afdekken, is op basis van het plan van aanpak een bedrag van € 30.000 nodig.

- *Risicobereidheid*

- Verminderen door uitvoeren plan van aanpak en deels overdragen door het afsluiten van de cyberverzekering.

- **Status**

- De cyberverzekering is afgesloten en het plan van aanpak ICT Van Reest tot Lindegroep wordt uitgevoerd.

- *Risico's in de categorie informatiebeveiliging en privacy*

- *Te nemen beheersmaatregelen*

- In 2017 is de bewaarpaperclip [informatiebeveiliging en privacy](#) opgesteld met daarin de verwijzingen naar beleidsstukken en het securityplan. Het securityplan wordt stapsgewijs

uitgevoerd. Begin 2018 wordt het beleid getoetst door een stagiaire van de post hbo-op-leiding privacy management in het kader van haar afstudeeropdracht.

-
- *Risicoweging*
- De kans dat zich een datalek voordoet is door het beleid tot een zo laag mogelijk percentage gereduceerd. In 2018 is gebleken dat de procedure meldplicht datalekken werkt. Stad & Esch kan aantonen dat zij de regels naleeft. Kosten: Om de risico's die hiermee samenhangen voldoende te kunnen afdekken, is een bedrag van € 50.000 nodig.
-
- *Risicobereidheid*
- Verminderen door uitvoeren van het securityplan.
-
- **Status**
- Het beleid is getoetst en heeft tot enkele aanpassingen geleid. Eind 2018 is een geactualiseerde paperclip informatiebeveiliging en privacy verschenen.
-
-

7.2.6. Rapportage toezichthoudend orgaan

De toezichthoudende positie en de wijze waarop de Raad van Toezicht (RvT) de bestuurder ondersteunt en/of adviseert over beleidsvraagstukken en financiële aangelegenheden wordt vormgegeven door de volgende punten.

- Het aantal reguliere vergaderingen van de RvT bedraagt 6 per jaar.
- Het aantal 'Benen op Tafel' bijeenkomsten van de RvT in 2018 bedraagt 2
- . In 2018 zijn er ook vier bijeenkomsten geweest samen met de Raad van Beheer van CSG Dingstede waarin gesproken is over de mogelijkheid van een bestuurlijke fusie tussen Stad & Esch en CSG Dingstede
- Jaarlijks wordt het strategisch beleidsplan herijkt.
- Jaarlijks wordt het risicoprofiel herijkt.
- De Financiële en Personele managementrapportages van elk kwartaal worden uitvoerig besproken met de Auditcommissie en daarna vorgelegd aan de voltallige RvT.
- Ter voorbereiding op de behandeling in de vergadering van de RvT wordt de concept begroting door de Auditcommissie geanalyseerd en besproken met de directeur-bestuurder en de controller.
- Jaarlijks presenteert de accountant haar bevindingen omtrent de jaarrekening en bespreekt deze, in een vergadering voorafgaande aan de vergadering waarin de jaarrekening wordt goedgekeurd, uitvoerig met de Auditcommissie, de directeur-bestuurder en de controller.
- Per kwartaal vindt rapportage plaats over de liquiditeitspositie (de realisatie van de liquiditeitsbegroting).
- De RvT moet statutair haar goedkeuring verlenen aan de begroting, de meerjarenbegroting, de liquiditeitsbegroting en het jaarverslag (incl. jaarrekening).
- Jaarlijks wordt uiterlijk in januari in opdracht van de RvT door de accountant op thematiek een interim controle uitgevoerd. De managementletter n.a.v. deze controle wordt gepresenteerd door de accountant en besproken met de Auditcommissie, directeur-bestuurder en de controller.
- Jaarlijks vindt er tweemaal overleg plaats met de GMR, eenmaal in het bijzijn van de directeur-bestuurder, eenmaal zonder de directeur-bestuurder.
- Jaarlijks vindt er tweemaal overleg plaats met de directeur Onderwijs en Personeel, eenmaal in het bijzijn van de directeur-bestuurder, eenmaal zonder de directeur-bestuurder.
- Jaarlijks vindt er tweemaal overleg plaats met de controller, eenmaal in het bijzijn van de directeur-bestuurder, eenmaal zonder de directeur-bestuurder.
- De controller is op afroep aanwezig tijdens de vergaderingen van de RvT waar het de financiële agendapunten betreft.
- Naast de Auditcommissie zijn de Remuneratiecommissie en de commissie Onderwijskwaliteit actief.
- Alle leden van de RvT bezoeken bijeenkomsten en activiteiten die plaatsvinden binnen de organisatie.
- Jaarlijks organiseert de RvT een zelfevaluatie, om het jaar onder begeleiding van een externe deskundige.
- De RvT is actief lid van de VTOI.
- De RvT hanteert de Code Goed Onderwijsbestuur VO.

8. Toelichting op de jaarrekening

In dit onderdeel wordt aandacht geschonken aan de financiële ontwikkelingen gedurende het verslagjaar

8.1 Balans

8.1.1. Materiële vaste activa

In 2018 waren de totale investeringen € 987.386 de afschrijvingen bedroegen € 446.554 waardoor de balanspost materiële vaste activa in het verslagjaar is toegenomen met € 540.832. De boekwaarde per 31-12-2018 bedraagt € 4.747.536.

8.1.2. Vorderingen

Onder de Overlopende activa zijn vooruitbetaalde kosten opgenomen welke in 2019 zijn opgenomen in de exploitatie (€ 142.571). Ook zijn onder de Overlopende activa opgenomen de op 31 december 2018 nog te ontvangen opbrengsten ad € 347.628 (Overige) en vordering aan BTW ad. € 292.997. Van deze bedragen is ten tijde van het opstellen van de jaarrekening € 731.003 ontvangen.

8.1.3. Liquide middelen

De ontwikkeling van de liquide middelen is in het kasstroomoverzicht nader cijfermatig toegelicht. De volgende elementen spelen hierbij een rol:

- het resultaat over 2018
- investeringen in inventaris, apparatuur en verbouwingen
- mutaties in de te vorderen en te betalen bedragen
- niet vrij besteedbare liquide middelen per 31-12-2018 bedragen € 101.200
- lasten die geen consequenties voor de liquide middelen hebben, zoals de afschrijvingen en de dotatie aan de voorzieningen

8.1.4. Eigen vermogen

Het positieve exploitatieresultaat van € is voor € 360.143 toegevoegd aan de algemene reserves en voor € 491.415 aan bestemmingsreserve publiek. Hierdoor toont de eigen vermogenspositie een stijging van € 3.413.678 naar € 4.265.235. De verdeling van het eigen vermogen wordt nader toegelicht op Model EV: Eigen vermogen.

8.1.5. Weerstandsvermogen en solvabiliteit

Teneinde onverwachte tegenvallers te kunnen opvangen, dient het vermogen voldoende omvang te hebben om weerstand te kunnen bieden. Ook in geval zich een cumulatie van risico's voordoet, moet het vermogen toereikend zijn.

Het op jaartultimo aanwezige vermogen is als volgt opgebouwd:

Algemene reserve	€	1.437.197
Bestemmingsreserves publiek:		
Identiteit gebouwen	€	399.078
Personeel ivm BAPO	€	201.705
Ouderraad/schoolreizen	€	31.034
Kosten Bestuurlijke fusie	€	150.000
Personeel frictiefonds inzake krimp	€	511.000
Materieel frictiefonds inzake krimp	€	100.000
Onderwijstransities	€	600.000
Bestemmingsreserve privaat:		
Algemene private reserve	€	835.221
	€	4.265.235

De solvabiliteit kan op meerdere wijzen berekend worden:

- het eigen vermogen (reserves) afgezet tegenover het totale vermogen geeft een solvabiliteit I van 52,8% (Cfi norm 30%).
- het eigen vermogen en voorzieningen afgezet tegenover het totale vermogen geeft een solvabiliteit II van 63,8% (Cfi norm 30%).

8.1.6. Financieel beoordelingskader en financiële positie van de Onderwijsgroep

De Commissie Don, Commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen (CVO), heeft een financieel beoordelingskader met betrekking tot vermogensbeheer en budgetbeheer voor het VO beschreven. De Minister van OCW heeft dit kader overgenomen. Vanaf 2010 wordt het financiële beeld van onze Onderwijsgroep belicht vanuit dit kader. Het oogmerk van dit kader is een doelmatiger financieel beleid dat ruimte schept voor versterking van het onderwijs.

Bij het vermogensbeheer wordt de kapitalisatiefactor gedefinieerd als de mate waarin het kapitaal wordt benut voor de vervulling van de onderwijstaken. De kapitalisatiefactor ((totaal kapitaal -/- gebouwen en terreinen)/totale baten) van de Onderwijsgroep bedraagt 29%. De CVO hanteert hier een signaleringswaarde c.q. bovengrens van 35%. Ook het eerdergenoemde kengetal solvabiliteit behoort tot het nieuwe beoordelingskader. De solvabiliteit II van de Onderwijsgroep ligt met 63,8% ruim boven de door het Ministerie genoemde gemiddelde norm van 30%. Een bovengrens wordt niet aangegeven.

Bij de beoordeling van het budgetbeheer gaat het om de vraag wat de capaciteit is van de Onderwijsgroep om tegenvallers op korte of middellange termijn op te kunnen vangen. Twee kengetallen:

- De liquiditeitspositie weergegeven via de current ratio. Hiermee wordt aangegeven in welke mate de organisatie in staat is om alle kortlopende schulden te kunnen voldoen en het getal geeft zicht op een eventuele overliquiditeit. Het kengetal is op balansdatum 1,15 (Ministerie: onder- en bovengrens is resp. 0,5 en 1,5).
- De rentabiliteit (exploitatieresultaat/totale baten). Hiermee wordt aangegeven in welke mate de baten en lasten van de Onderwijsgroep met elkaar in evenwicht zijn. De rentabiliteit bedraagt 3,9 % (Ministerie: onder- en bovengrens is resp. 0% en 5%).

(Zie ook de tabellen in paragraaf 7.1.5)

8.1.7. Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor toekomstige verplichtingen die op de balansdatum bestaan of voor de egalisatie van kosten over meerdere jaren. De Onderwijsgroep heeft de volgende voorzieningen:

- *Voorziening ADV-sparen*

De voorziening ADV-sparen is ontstaan door het reserveren van extra gewerkte tijd zonder dat daar een financiële tegenprestatie tegenover staat. Afhankelijk van de spaarperiode (4 tot 12 jaar) kan op termijn deze gespaarde ADV in een aaneengesloten periode worden opgenomen. Het saldo ultimo 2018 bedraagt € 23.142.

- *Voorziening Jubilea*

De voorziening Jubilea is getroffen op grond van genoemde richtlijnen en is bedoeld om risico's inzichtelijk te maken van de toekomstige verplichtingen inzake uitkeringen voor jubileumgratificaties. Na het berekenen van de stand per 31 december 2018 rekening houdend met de onttrekking van € 38.873 is gebleken dat er een dotatie van € 90.667 moest plaatsvinden om op het berekende saldo uit te komen. Het discontopercentage waarmee de voorziening Jubilea contant werd gemaakt is 1%. Het saldo ultimo 2018 bedraagt € 265.239.

- *LBP Sparen*

De voorziening LBP sparen is door de dotatie van € 52.000 op het vereiste niveau gekomen per 31-12-2018. De onttrekking ad € 87.850 betreft een vrijval in 2018. Het saldo ultimo 2018 bedraagt € 231.675.

- *Onderhoudsvoorziening*

Deze voorziening is bedoeld om onderhoud binnen de gebouwen te kunnen realiseren. Ultimo 2018 is het MJOP Meppel en Diever opgesteld. De dotatie ad. € 247.193 en de onttrekking ad. € 41.698 zorgen ervoor dat ultimo 2018 de genoemde lasten in het MJOP ad. € 375.000 grotendeels afgedekt zijn. Het MJOP moet nog in detail besproken worden. Het saldo ultimo 2018 bedraagt € 350.000.

- *Voorziening Schade laptops*

Deze voorziening is ontstaan naar aanleiding van de reparaties die nodig zijn voor de opgelopen schade aan de laptops. Ultimo 2018 bedraagt het saldo € 25.000. Onttrekking 2018 bedraagt in totaal € 74.503. Er zijn in totaal nog ongeveer 344 laptops uit de "oude" regeling in omloop. Schooljaar 19-20 nog ongeveer 119 laptops.

8.2. Exploitatie

De jaarrekening 2018 sluit met een voordelig saldo van € 851.558 tegenover een voordelig saldo van € 785.380 in 2017. Ten opzichte van de begroting 2018 kan de volgende analyse worden gemaakt.				
	Jaarrekening	Begroting	Vershil	%
	2018	2018		
BATEN				
Rijksbijdrage OC&W	€ 21.032.416	€ 19.767.300	€ 1.265.116	6%
Overige overheidsbijdragen	€ 50.338	€ 80.000	€ -29.662	-37%
Overige baten	€ 655.886	€ 598.100	€ 57.786	5%
TOTAAL BATEN	€ 21.738.641	€ 20.445.400	€ 1.293.240	6%
LASTEN				
Personele lasten	€ 16.736.462	€ 16.239.200	€ 497.262	3%
Afschrijvingen	€ 446.554	€ 467.500	€ -20.946	-4%
Huisvestingslasten	€ 1.412.916	€ 1.110.200	€ 302.716	27%
Overige materiële lasten:				
- Administratie- en beheerslasten	€ 275.723	€ 186.000	€ 89.723	48%
- Inventaris, apparatuur en leerm.	€ 1.399.604	€ 1.379.640	€ 19.964	1%
- Dotatie overige voorzieningen (schade laptops)	€ -73.648		€ -73.648	
- overige	€ 679.829	€ 574.860	€ 104.969	18%
subtotaal overige lasten	€ 2.281.508	€ 2.140.500	€ 141.008	7%
TOTAAL LASTEN	€ 20.877.439	€ 19.957.400	€ 920.040	5%
Saldo financiële baten en lasten	€ -9.644	€ -10.000	€ 356	-4%
Saldo exploitatie	€ 851.558	€ 478.000	€ 373.556	78%

De afwijking ad. € 373.556 tussen realisatie € 851.558 en de begroting € 478.000 wordt vanaf 8.2.1 nader uitgewerkt en toegelicht

8.2.1. Analyse baten

De baten zijn € 1.293.240 hoger dan begroot. Deze toename kan verder worden gesplitst in de volgende onderdelen:			
Hogere bijdrage Lumpsum		453.328	
Hogere overige subsidies OCW		130.269	
Ontv doorbetalingen bijdrage SWV		681.519	
Totaal hogere bijdrage OCW		1.265.116	
Lagere Overige overheidsbijdrage		-29.662	
Hogere overige baten		57.786	
		1.293.240	

Toelichting per onderdeel:

- *Hogere bijdrage Lumpsum*

Hogere bijdrage lumpsum € 453.328. Aanpassing personele bekostiging n.a.v. salarisverhoging € 388.840 en materieel € 34.310 en gratis lesmateriaal € 10.436.

- *Hogere overige subsidies OCW*

De hogere bijdrage ten bedrage van € 130.269 wordt o.a. veroorzaakt door: hogere bijdrage vrijval investeringssubsidies € 4.217, nieuwkomers € 47.867, Technisch VMBO € 21.159, curriculum Vonder € 13.448, LOF € 26.875 en Lerarenbeurs € 6.076.

- *Hogere ontvangen doorbetalingen bijdrage SWV*

In het kader van de invoering van Passend Onderwijs, op 1 augustus 2014, ontvangen de scholen per die datum subsidiegelden van het Samenwerkingsverband. In de begroting was rekening gehouden met een bedrag van € 624.565 voor lichte- en zware ondersteuning. In werkelijkheid is er in 2018 € 1.306.085 ontvangen. Derhalve een voordeel van € 681.520. Dit is voornamelijk veroorzaakt door:

Nabetaling LWO/PRO 2015-2018	157.726
Extra betaling VSO leerlingen	255.015
Verdeling resultaat 2017	99.413
Verdeling resultaat lichte ondersteuning 2018	43.000
Verdeling resultaat zware ondersteuning 2018	62.000
Groei VSO aantal leerlingen 5/12	16.412

- *Overige baten, inclusief overige overheidsbijdragen*

De overige baten, inclusief de overige overheidsbijdragen, zijn € 108.124 hoger dan begroot. Het verschil bestaat uit de volgende posten:

	Realisatie	Begroot	Vershil
Overige overheidsbijdragen	€ 50.338	€ -	€ 50.338
Ouderbijdragen	€ 102.461	€ 86.500	€ 15.961
Kantine	€ 1.171	€ 2.000	€ -829
Verhuuropbrengsten	€ 35.807	€ 38.600	€ -2.793
Detachering	€ 146.902	€ 120.400	€ 26.502
Reisjes/Excursies	€ 229.383	€ 195.000	€ 34.383
Bijdrage Samenwerkingsverband	€ 30.400	€ 30.600	€ -200
Overige baten	€ 109.762	€ 125.000	€ -15.238
Totaal	€ 706.224	€ 598.100	€ 108.124

De Overige baten zijn vooraf moeilijk te begroten. Het verschil ontstaat grotendeels bij Overige overheidsbijdragen € 50.338 en bij Reisjes en Excursies € 34.383.

Overige overheidsbijdragen waren niet begroot. Ontvangsten: Toptechniek € 6.683, KOVL € 25.000 en ESF € 18.655

8.2.2. Reguliere exploitatielasten

De reguliere exploitatielasten, dus exclusief financiële baten en lasten, zijn € 920.040 hoger dan begroot:			
	Realisatie	Begroot	Verschil
Personele lasten	€ 16.736.462	€ 16.239.200	€ 497.262
Afschrijvingen	€ 446.554	€ 467.500	€ -20.946
Huisvestingslasten	€ 1.412.916	€ 1.110.200	€ 302.716
Overige materiële lasten:			
- Administratie- en beheerslasten	€ 275.723	€ 186.000	€ 89.723
- Inventaris, apparatuur en leerm.	€ 1.399.604	€ 1.379.640	€ 19.964
- Dotatie overige voorzieningen (schade laptops)	€ -73.648	€ -	€ -73.648
- overige	€ 679.829	€ 574.860	€ 104.969
Totaal	€ 20.877.440	€ 19.957.400	€ 920.040

* Personele lasten		
De personele lasten zijn € 497.262 hoger dan verwacht. Een opsplitsing toont het onderstaande beeld:		
	Nadeel	Voordeel
Lonen en salarissen	€ 319.623	
Uitzendkrachten, declaranten e.d.		€ 67.991
Dotaties/Onttrekkingen personele voorzieningen		€ 14.371
Reis- en verblijfskosten personeel	€ 18.507	
Cursuskosten	€ 130.199	
Overige personele lasten	€ 105.127	
Uitkeringen	€ 6.168	
Subtotalen	€ 579.624	€ 82.362
Saldo totaal	€ 497.262	

Ten aanzien van de personele lasten zijn de volgende opmerkingen te maken:

- Lonen en salarissen zijn € 319.623 hoger dan begroot. Dit komt o.a. door: salarisverhoging 2,35 % volgens CAO per 1 juni 2018. Eenmalige uitkering van 1% uitbetaald in oktober 2018.
- Cursuskosten overschrijding van € 130.199 wordt o.a. veroorzaakt door Kunskapsskolan € 87.393 en Lunter € 42.263.
- Overige personele lasten overschrijding € 105.127 wordt o.a. veroorzaakt door: Stop WGA € 61.631 en meer VAVO leerlingen € 26.166.
- *Afschrijvingen*
De post afschrijvingen is per saldo € 20.946 lager dan begroot.

• *Huisvestingslasten*

De huisvestingslasten zijn € 302.716 hoger dan begroot. Een nadere opsplitsing geeft het volgende beeld.

	Nadeel	Voordeel
Schoonmaakkosten	€ 6.886	
Energie		€ 23.595
Huren	€ 30.807	
Heffingen		€ 7.310
Klein onderhoud	€ 956	
Dotatie overige onderhoudsvoorzieningen	€ 222.193	
Overige	€ 72.779	
Saldo totaal		€ 302.716

De hoogste afwijking betreft de Dotatie onderhoudsvoorziening € 222.193 en de overige huisvestingslasten € 72.779.. Voor locaties Meppel en Diever is een nieuw MJOP opgesteld.

• *Overige materiële lasten*

De overige materiële lasten zijn € 104.969 hoger dan begroot.

- Het onderdeel Administratie- en beheerlasten is € 89.723 hoger dan begroot, dit wordt o.a. veroorzaakt door: vRtL groep € 36.715, Accountantskosten € 15.928, AVG onderzoeken € 11.495, Woonscan € 9.462 en NIC (aanbesteding laptops) € 14.810.
- De groep Inventaris, apparatuur en leermiddelen is € 19.964 hoger dan begroot.
- Dotatie overige voorzieningen grotendeels laten vrijvallen € 73.648.
- De groep Overige laat per saldo een nadeel ten opzichte van de begroting zien van € 104.969. Een nadere opsplitsing geeft het volgende beeld:

	Realisatie	Begroot	Vershil
Representatie	€ 12.027	€ 9.500	€ 2.527
Leerlingkantine en automaten	€ 124	€ -	€ 124
Reizen en excursies	€ 219.857	€ 195.000	€ 24.857
Contributies	€ 46.722	€ 50.000	€ -3.278
Medezeggenschap- en ouderraad	€ 4.977	€ 5.500	€ -523
Overige verzekeringen	€ 18.448	€ 15.000	€ 3.448
Sportdag en vieringen	€ 53.218	€ 50.000	€ 3.218
Bijzondere lasten	€ -	€ -	€ -
Onvoorzien	€ 34.281	€ 20.000	€ 14.281
Subtotaal	€ 389.654	€ 345.000	€ 44.654
Projecten	€ 101.992	€ 55.160	€ 46.832
Overige onderwijslasten	€ 188.183	€ 174.700	€ 13.483
Subtotaal	€ 290.175	€ 229.860	€ 60.315
Totaal	€ 679.829	€ 574.860	€ 104.969

De hoogste afwijkingen:

Reizen en excursies € 24.857 hoger dan begroot, Projecten € 46.832 hoger dan begroot en Onvoorzien € 14.281 hoger dan begroot.
Onder Projecten valt o.a. Prestatiebox, ESF, LOF en Technisch VMBO.

Speciale posten: Het Stad & Esch voor elkaar fonds

Alle kinderen mogen meedoen

*Financiële redenen mogen nooit een belemmering vormen om mee te doen aan het onderwijs van Stad & Esch. Stad & Esch wordt daarbij ondersteund door diverse instellingen en bedrijven en heeft het eigen **Stad & Esch voor elkaar fonds**.*

In de Overige onderwijslasten is een bedrag ad. € 2.056 opgenomen betreffende kosten welke afgeboekt zijn in het kader van Het Stad & Esch voor elkaar fonds.
In 2018 is in totaal 71x een beroep op het fonds gedaan.

8.2.3. Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten zijn per saldo begroot voor € 10.000 (negatief), dit betreft de rentebaten/-lasten en bankkosten. De werkelijke rentebaten/-lasten en bankkosten zijn per saldo € 9.644 (negatief). Door de lening is een negatief bedrag begroot, en over het saldo van Fonds de Visser is € 1.341 rente vergoed.

8.3. Begroting 2019

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Begroting 2019
BATEN			
Rijksbijdrage OC&W	€ 21.032.416	€ 19.767.300	€ 19.951.598
Overige overheidsbijdragen	€ 50.338	€ 80.000	€ 12.500
Overige baten	€ 655.886	€ 598.100	€ 615.805
TOTAAL BATEN	€ 21.738.641	€ 20.445.400	€ 20.579.903
LASTEN			
Personele lasten	€ 16.736.462	€ 16.239.200	€ 16.625.588
Afschrijvingen	€ 446.554	€ 467.500	€ 520.000
Huisvestingslasten	€ 1.412.916	€ 1.110.200	€ 1.104.941
Overige materiële lasten	€ 2.281.508	€ 2.140.500	€ 2.271.040
TOTAAL LASTEN	€ 20.877.439	€ 19.957.400	€ 20.521.569
Saldo financiële baten en lasten	€ -9.644	€ -10.000	€ -10.000
Saldo exploitatie	€ 851.558	€ 478.000	€ 48.334

Regeling aanvullende bekostiging technisch vmbo 2018

In het kader van deze regeling, verantwoord in de Jaarrekening onder G1, heeft Stad & Esch in 2018 € 175.635 ontvangen. Deze gelden zijn beschikbaar gesteld door OCW en specifiek bedoeld voor:

- a. het aanschaffen van inventaris en materiaal dat noodzakelijk is voor het verzorgen van technisch vmbo, daaronder mede verstaan het afnemen van examens in het technisch vmbo;
- b. het inzetten van personeel om technisch vmbo en beroepsgerichte keuzevakken te verzorgen;
- c. het ontwikkelen van nieuwe beroepsgerichte keuzevakken;
- d. het vergroten van de instroom van leerlingen in het technisch vmbo;
- e. het aantrekken en professionaliseren van leraren voor het technisch vmbo; en
- f. het verbeteren van de aansluiting van het technisch vmbo met het middelbaar beroepsonderwijs.

Stad & Esch heeft deze gelden in 2018 o.a. gebruikt voor:

- Innovation lab: ontwikkelen, verbouwen en 3D inrichting	€ 111.645
- Aanschaf CO2 lasermachine	€ 16.500
- Aanschaf 3D printers Ultimaker	€ 20.310
- Trainingen docenten (E-bike, 3D printers enz.)	€ 1.635
- Lego Education	€ 1.060
- Promotie activiteiten Dag van de Techniek Byor Techniek Kits	€ 15.124
- Projectleider	€ 4.400

Per 31-12 2018 resteert nog € 4.961 te besteden.

9. Bestuursbesluit

De directeur-bestuurder van Stad & Esch heeft de jaarrekening 2018 inclusief jaarverslag 2018 vastgesteld in de vergadering van xx juni 2019 na goedkeuring door de Raad van Toezicht in zijn vergadering van xx juni 2019.

Namens Stad & Esch,

P.A. de Visser
directeur-bestuurder